

23. Sakramentalne „TAK”

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- odkrywanie egzystencjalnej wartości zobowiązań podejmowanych świadomie na całe życie;
- pogłębienie rozumienia łaski Bożej jako środka jednoczącego małżonków.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- na podstawie wiedzy osobistej definiuje sakrament małżeństwa;
- zna i charakteryzuje treść przysięgi składanej podczas zawierania sakramentu małżeństwa;
- własnymi słowami uzasadnia cel małżeństwa;
- na podstawie wiedzy osobistej wyjaśnia skutki sakramentu małżeństwa;
- własnymi słowami określa wymagania miłości małżeńskiej;
- własnymi słowami określa formę i materię sakramentu małżeństwa;
- wskazuje szafarza sakramentu małżeństwa.

3. POJĘCIA, POSTACI

- sakrament małżeństwa,
- przysięga małżeńska.

4. WARTOŚCI

- rozwijanie potrzeby zawarcia sakramentalnego małżeństwa.

5. SCHEMAT LEKCJI

- powtórka zagadnień z lekcji o sakramencie małżeństwa.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji i przypomina, że był już omawiany w klasie I (temat 47). Dlatego też ta lekcja będzie miała charakter powtórki materiału.

Rozwinięcie tematu

Metoda – gra w okręty. Nauczyciel dzieli uczniów na kilka małych grup. Następnie wiesza czystą planszę bądź rysuje na tablicy kwadrat o takim rozmiarze, aby na górze, poziomo, zmieściły się cyfry od 1 do 10; a pionowo litery od A do J. Nauczyciel musi mieć swoją planszę, na której wcześniej ustawi statki: 1 pięciomasztowiec; 2 czteromasztowiec; 3 trzymasztowiec. Każdy maszt oznacza pytanie (załącznik 1). Trafienie w statek oznacza odczytanie odpowiedzi. Jeżeli grupa trafi w statek, ale nie zna odpowiedzi, pytanie przechodzi do następnej grupy. Za dobrą odpowiedź grupa otrzymuje punkt. Grupa, która zbierze największą liczbę punktów, może dostać ocenę.

Podsumowanie: sakrament małżeństwa jest znakiem Bożego błogosławieństwa. To właśnie błogosławieństwo spływające przez sakrament jest narzędziem uświęcającym małżeństwo.

Zakończenie

Małżeństwo jest sakramentem nie tylko w chwili zawierania, lecz również podczas całego późniejszego trwania. Sakrament jest źródłem łaski i świętości. Małżonkowie przez sakrament małżeństwa zostają jakby konsekrowani i umocnieni do wiernego wypełniania obowiązków swojego stanu. Sakramentalny związek małżeński jest drogą do osiągnięcia zbawienia.

Notatka

Treść „Zakończenia”.

Korelacja z edukacją szkolną:

- a) wychowanie do życia w rodzinie – wartość małżeństwa,
- b) język polski – małżeństwo w tradycji literackiej,
- c) wiedza o społeczeństwie – prawna ochrona małżeństwa.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – dyskusja. Nauczyciel może podzielić klasę na dwie grupy; jedna z nich analizuje tekst przysięgi małżeńskiej według obrządku Kościoła katolickiego; druga analizuje formułę zawarcia związku cywilnego; grupa pierwsza przygotowuje argumentację za zawarciem małżeństwa sakramentalnego i przeciw zawieraniu jedynie kontraktu cywilnego. Druga grupa odwrotnie.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA

*Katechizm Kościoła Katolickiego***IV. Skutki sakramentu małżeństwa**

KKK 1638: Z ważnego małżeństwa powstaje między małżonkami węzeł z natury swej wieczysty i wyłączny. W małżeństwie chrześcijańskim małżonkowie zostają ponadto przez *specjalny sakrament* wzmocnieni i jakby konsekrowani do obowiązków swego stanu i godności.

Węzeł małżeński

KKK 1639: Zgoda, przez którą małżonkowie oddają się sobie i przyjmują wzajemnie, zostaje przypieczętowana przez samego Boga. Z ich przymierza „powstaje z woli Bożej instytucja trwała także wobec społeczeństwa”. Przymierze małżonków zostaje włączone w przymierze Boga z ludźmi: „Prawdziwa miłość małżeńska włącza się w miłość Bożą”.

KKK 1640: *Węzeł małżeński* został więc ustanowiony przez samego Boga, tak że zawarte i dopełnione małżeństwo osób ochrzczonych nie może być nigdy rozwiązane. Węzeł wynikający z wolnego, ludzkiego aktu małżonków i z dopełnienia małżeństwa jest odtąd rzeczywistością nieodwołalną i daje początek przymierzemu zagwarantowanemu wiernością Boga. Kościół nie ma takiej władzy, by wypowiadać się przeciw postanowieniu mądrości Bożej.

Łaska sakramentu małżeństwa

KKK 1641: „Małżonkowie chrześcijańscy (...) we właściwym sobie stanie i porządku życia mają własny dar wśród Ludu Bożego”. Właściwa łaska sakramentu małżeństwa jest przeznaczona dla udoskonalenia miłości małżonków i dla umocnienia ich nierozzerwalnej jedności. Przez tę łaskę „podtrzymują się wzajemnie (...) z pomocą wiernej miłości, a przyjmowanemu z miłości do Boga potomstwu wpajają chrześcijańskie nauki i ewangeliczne cnoty”.

KKK 1642: *Źródłem tej łaski jest Chrystus.* „Jak bowiem niegdyś Bóg wyszedł naprzeciw swojemu ludowi z przymierzem miłości i wierności, tak teraz Zbawca ludzi i Oblubieniec Kościoła wychodzi naprzeciw chrześcijańskim małżonkom przez sakrament małżeństwa”. Pozostaje z nimi, daje im moc pójścia za Nim i wzięcia na siebie swojego krzyża, podnoszenia się po upadkach, przebaczenia sobie wzajemnie, wzajemnego noszenia swoich ciężarów. Pomaga im, by byli „sobie wzajemnie poddani w bojaźni Chrystusowej” (Ef 5, 21) i miłowali się miłością nadprzyrodzoną, delikatną i płodną. W radościach ich miłości i życia rodzinnego daje im już tutaj przedsmak uczyt Godów Baranka:

Jakże potrafię wysłowić szczęście tego małżeństwa, które wiąże Kościół, Ofiara eucharystyczna umacnia, a błogosławieństwo pieczętuje, aniołowie ogłaszają,

a Ojciec potwierdza? (...) Cóż za jarzmo dwojga wiernych złączonych w jednej nadziei, jednym dochowaniu wierności, w jednej służbie! Oboje są dziećmi tego samego Ojca i oboje wspólnie służą; nie ma pomiędzy nimi podziału ani co do ciała, ani co do ducha. Owszem, są prawdziwie dwoje w jednym ciele, a gdzie jest jedno ciało, jeden też jest duch .

V. Dobra i wymagania miłości małżeńskiej

KKK 1643: Miłość małżeńska zawiera jakąś całkowitość, w którą wchodzi wszystkie elementy osoby – impulsy ciała i instynktu, siła uczuć i przywiązania, dążenie ducha i woli. Miłość zmierza do jedności głęboko osobowej, która nie tylko łączy w jedno ciało, ale prowadzi do tego, by było tylko jedno serce i jedna dusza. Wymaga ona *nierozzerwalności i wierności* w całkowitym wzajemnym obdarowaniu i otwiera się ku *plodności*. Jednym słowem chodzi o normalne cechy charakterystyczne dla każdej naturalnej miłości małżeńskiej, ale w nowym znaczeniu, gdyż sakrament nie tylko je oczyszcza i wzmacnia, ale wynosi tak, że stają się wyrazem wartości prawdziwie chrześcijańskich.

Jedność i nierozzerwalność małżeństwa

KKK 1644: Miłość małżonków ze swej natury wymaga jedności i nierozzerwalności ich osobowej wspólnoty, która obejmuje całe ich życie: „A tak już nie są dwoje, lecz jedno ciało” (Mt 19, 6). „Powołani są do ciągłego wzrostu w tej komunii przez codzienną wierność małżeńskiej obietnicy obopólnego całkowitego daru”. Ta wspólnota ludzka jest potwierdzona, oczyszczona i dopełniona przez jedność w Jezusie Chrystusie, udzieloną przez sakrament małżeństwa. Pogłębia się ona przez życie wspólną wiarą i przez wspólne przyjmowanie Eucharystii.

KKK 1645: „Przez równą godność osobistą kobiety i mężczyzny, która musi być uwzględniona przy wzajemnej i pełnej miłości małżonków, ukazuje się także w pełnym świetle potwierdzona przez Pana jedność małżeństwa”. *Poligamia* jest przeciwna równej godności i miłości małżeńskiej, która jest jedyna i wyłączna.

Wierność miłości małżeńskiej

KKK 1646: Miłość małżeńska ze swej natury wymaga od małżonków nienaruszalnej wierności. Wypływa to z wzajemnego daru, jaki składają sobie małżonkowie. Miłość chce być trwała; nie może być „tymczasowa”. „To głębokie zjednoczenie będące wzajemnym oddaniem się sobie dwóch osób, jak również dobro dzieci, wymaga pełnej wierności małżonków i nieprzerwanej jedności ich współżycia”.

KKK 1647: Najgłębszy motyw wynika z wierności Boga wobec swego przyrzeczenia i z wierności Chrystusa wobec swego Kościoła. Przez sakrament małżeństwa małżonkowie są uzdolnieni do życia tą wiernością i do świadczenia o niej. Przez ten sakrament nierozzerwalność małżeństwa zyskuje nowy i głębszy sens.

KKK 1648: Związanie się na całe życie z drugim człowiekiem może wydawać się trudne, a nawet niemożliwe. Tym ważniejsze jest głoszenie Dobrej Nowiny, że Bóg nas kocha miłością trwałą i nieodwołalną, że małżonkowie mają udział w tej miłości, że Bóg ich prowadzi i podtrzymuje oraz że przez swoją wierność mogą oni być świadkami wiernej miłości Boga. Małżonkowie, którzy z pomocą łaski Bożej dają to świadectwo, często w bardzo trudnych warunkach, zasługują na wdzięczność i wsparcie wspólnoty eklezjalnej.

KKK 1649: Istnieją jednak sytuacje, gdy wspólne życie małżeńskie z różnych powodów staje się praktycznie niemożliwe. W takich przypadkach Kościół dopuszcza fizyczną separację małżonków i zaprzestanie wspólnego życia. Małżonkowie w dalszym ciągu są przed Bogiem mężem i żoną oraz nie mogą zawrzeć nowego związku. W tej trudnej sytuacji najlepszym rozwiązaniem, jeśli to możliwe, byłoby pojednanie. Wspólnota chrześcijańska powinna pomagać tym osobom przeżywać po chrześcijańsku zaistniałą sytuację, z zachowaniem wierności wobec nierozzerwalnego węzła ich małżeństwa.

KKK 1650: W wielu krajach są obecnie liczni katolicy, którzy na podstawie prawa cywilnego decydują się na *rozwód* i zawierają cywilnie nowy związek. Kościół, będąc wierny słowom Jezusa Chrystusa: „Kto odda żonę swoją, a bierze inną, popełnia cudzołóstwo względem niej. I jeśli żona opuści swego męża, a wyjdzie za innego, popełnia cudzołóstwo” (Mk 10, 11-12), nie może uznać nowego związku za ważny, jeśli ważne było pierwsze małżeństwo. Jeśli rozwiedzeni zawarli cywilnie drugi związek małżeński, znajdują się w sytuacji, która obiektywnie wykracza przeciw prawu Bożemu. Dlatego nie mogą oni przystępować do Komunii eucharystycznej tak długo, jak długo trwa ta sytuacja. Z tego samego powodu nie mogą oni pełnić pewnych funkcji kościelnych. Pojednanie przez sakrament pokuty może być udzielane tylko tym, którzy żałują, że złamali znak Przymierza i wierności Chrystusowi, i zobowiązują się żyć w całkowitej wstrzeźliwości.

KKK 1651: W stosunku do chrześcijan, którzy żyją w związku cywilnym, a którzy często zachowują wiarę i pragną po chrześcijańsku wychować dzieci, kapłani i cała wspólnota powinni okazywać dużą troskę, by nie czuli się oni jakby odłączeni od Kościoła, w którego życiu mogą i powinni uczestniczyć jako osoby ochrzczone:

Niech będą zachęceni do słuchania słowa Bożego, do uczęszczania na Mszę świętą, do wytrwania w modlitwie, do pomnażania dzieł miłości oraz inicjatyw wspólnoty na rzecz sprawiedliwości, do wychowywania dzieci w wierze chrześcijańskiej; do pielęgnowania ducha i czynów pokutnych, ażeby w ten sposób z dnia na dzień wyprasali sobie u Boga łaskę.

Katechizm Kościoła Katolickiego, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2002.